

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: V. N.,
nar.,
státní příslušnost: Ukrajina,
bytem ,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační
politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2021, č. j. OAM-180/LE-BA02-K12-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2021, č. j. OAM-180/LE-BA02-K12-2020, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo podle ustanovení § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť žádost byla shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
2. Žalobce namítá porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav, § 50 odst. 3 a 4 správního řádu,

správní orgán nezjistil všechny skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce, § 52 správního řádu, neboť žalovaný neprovedl potřebné důkazy, § 68 odst. 3 správního řádu, odůvodnění je nedostatečné s ohledem na nové skutečnosti a § 11a odst. 1 zákona o azylu, žalovaný nesprávně posoudil nově uváděné skutečnosti. Žalobce je přesvědčen, že uvedl adekvátní nové skutečnosti, které dříve uvést nemohl, neboť to ještě důvodem nebyly. Žalovaný podle žalobce deklaruje, že žalobce uvedl odlišné skutečnosti, přesto však jeho žádost zamítl z důvodu neuvedení nových skutečností, které považuje za účelově uvedené. Navíc meritorně posuzoval žalobcovu výpověď. Žalovaný se nemůže zprostit svého úkolu tím, že uvede, že se jedná o účelová tvrzení. Žalobce však dříve dané skutečnost uvést nemohl. V době řízení o první žádosti žalobce problémy s policií neměl a ani si nemyslel, že by ještě mohl do budoucna mít. Žalovaný uvádí, že jde o účelová tvrzení, aniž by tuto úvahu něčím podložil. Tvrdí-li žalovaný, že žalobce svá tvrzení nedoložil, pak k tomu žalobce není povinen. Žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 53 Az 38/2019 a uvedl, že podle něj žalovaný smíchal dvě roviny řízení, kdy hodnotil výpověď žalobce přesto, že dovedl nepřípustnost žádosti. Rozhodnutí je nezákonné. Žalovaný nesprávně vyhodnotil výpověď žalobce jako nedůvodnou, i když uváděl odlišné důvody oproti první žádosti.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Žalobce v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany výslovně uvedl, že v zemi původu nikdy nečelil problémům se státními či policejními orgány. V nynější opakované žádosti se naopak snažil svou žádost postavit na tom, že se v roce 2016 zapletl zřejmě do ilegální činnosti (převedení nějakých peněz na jeho účet a jejich následný výběr), kdy v této souvislosti byl údajně několikrát zadržen a vyslýchán policií. Žalobce tedy v prvním řízení nedostal své povinnosti, když žalovaného o svých problémech s policií neinformoval, naopak výslovně uvedl, že nikdy žádné problémy neměl. Podle názoru správního orgánu je závěr o nepřípustnosti podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu plně v souladu se zákonem. Je vlastní vinou žalobce, že o svých tvrzených problémech správní orgán neinformoval. Žalobcovo vysvětlení toho, proč tyto skutečnosti neuvedl správnímu orgánu již v prvním řízení, je navíc značně nelogické. Žalobce se měl v době, kdy probíhalo minulé řízení, domnívat, že je tato věc již ukončená. Později se však žalobce od své matky dozvěděl, že se nějaký člověk v civilu ptal, kdy se žalobce vrátí. To si žalobce vykládá tak, že šlo o policistu a jeho přítomnost je vyžadována kvůli nyní tvrzeným problémům. Jedná se však pouze o domněnky. Pokud jsou žalobcem uváděné skutečnosti pravdivé, nemůže se dovolávat udělení mezinárodní ochrany kvůli tomu, že mu hrozí možné stíhání kvůli pravděpodobnému zaplétání se do trestné činnosti a neplacení alimentů. Česká republika považuje Ukrajinu za bezpečnou zemi původu a jakékoli případné námitky, že by žalobce vzhledem k hypotetickému stíhání čelil azylově relevantním problémům, nemohou být brány v potaz. Žalovaný se domnívá, že mu nemůže být vyčítána skutečnost, kdy se pro ucelenost a maximální možnou přehlednost rozhodnutí věnuje i podrobně výpovědi žalobce.
4. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení a po zhodnocení uvedených skutečností dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Soud vyšel v dané věci mj. z následujících ustanovení právních předpisů:
6. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1“*

7. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu *je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.*“
8. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu platí, že *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*“
9. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu: *„Řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.“*
10. Jádrem námitek žalobce je jeho nesouhlas s tím, že jeho opakovanou žádost žalovaný posoudil jako nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení proto zastavil. Žalobce s tímto postupem nesouhlasí, neboť je přesvědčen, že uvedl relevantní nové skutečnosti, které jsou důvodem pro opětovné meritorní posouzení žádosti.
11. Institut opakované žádosti představuje ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu možnost opětovného meritorního posouzení žádosti, avšak pouze v odůvodněných případech. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009 č. j. 9 Azs 5/2009 - 65: *„Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti.“* Aby mohla být žádost žalobce meritorně posouzena, bylo třeba, aby uvedl nebo aby se objevily nové skutečnosti předpokládané zákonem o azylu. Ten stanoví dvě podmínky, které musí nové skutečnosti splňovat. Musí jít o skutečnosti, které bez zavinění žadatele nebyly v původním řízení zkoumány, a dále musí jít o takové skutečnosti, na základě kterých se lze domnívat, že by žadatel mohl být pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu nebo že by mu mohla hrozit vážná újma dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný shledal žádost žalobce nepřipustnou a řízení zastavil.
12. Přestože soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení posuzuje v mezích uplatněných žalobních bodů a vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, není takový postup bezvýjimečný a za určitých okolností může dojít k prolomení tohoto principu. Konkrétně jde o situaci, kdy je v souladu s čl. 10 Ústavy přímo aplikován čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.“*
13. Ve zde řešené věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.

14. Žalovaný při svém rozhodování vycházel z informací o Ukrajině, které však nemohly reflektovat současnou situaci v zemi, kde aktuálně probíhá válečný konflikt, který zasahuje celé území Ukrajiny. Za nynější situace je zjevné, že nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi.
15. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: „Při soudním přezkumu se přitom soud k námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce).
16. S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“
17. Citované rozhodnutí se sice vztahuje k zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, avšak závěry ohledně hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země, jsou plně relevantní i pro zde řešenou věc. Soud tak má za to, že návrat žalobce by mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně zásadou non - refoulement. Nyní proto bude povinností žalovaného, aby se žádostí žalobce zabýval meritorně ve smyslu výše uvedeného. Vzhledem k tomuto závěru se soud již blíže nezabýval námitkou žalobce o tom, zda skutečnosti, které tvrdil ke druhé žádosti, jsou novými skutečnostmi ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu.
18. Soud z důvodů shora uvedených napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. z důvodu, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného

rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění, a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, kdy žalovaný je vázán výše vysloveným názorem soudu.

19. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce byl úspěšný, avšak žádné náklady mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 11. 5. 2022

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce